

RAKVICKÝ ZPRAVODAJ

Obč. 6/10. 89

č. 3/1989

VDÁVÁ RADA MNV A KULTURNÍ KLUB V RAKVICÍCH

Rakvičané, na slovíčko

...slunce se poklidně usmívá na podzimní Rakvice, ale atmosféru těchto dnů určuje horečný spěch při sklizni úrody. Výnosy, zeslabené mrazem a suchem, snižují výsledky obětavého úsilí zemědělců. Výjimkou jsou výsledky letošních žní. Naše JZD Rudý říjen obsadilo se svými 7,35 tunami z hektaru bezpečně 1. místo v okrese a potvrdilo, že trvale patří k obilnářským špičkám. Zato vinařský rok bude patřit mezi chudé a citelně postihne družstvo i malopěstitele.

Výrazně pokročilo budování obce. Byla dokončena II. etapa plynofikace, rekonstrukce elektrorozvodů ve Svislé, Obchodní a Družstevní ulici. Před dokončením je výstavba komunikací v ulici Nové, Václavské a Obchodní. Tím se podstatně zlepší dopravní situace a estetický vzhled této části obce. Dále bude ještě zahájena přístavba základní školy, na níž má být do konce roku prostavěno kolem 1 miliónu korun.

Hodně se toho u nás mění a hodně můžeme věcem napomoci a urychlit je společným úsilím. Např. v Nové ulici se naskytá možnost jejího úplného dobudování včetně zelených pásů, květin a chodníků. Stačilo by, aby každý před svým domem napomohl k dokončovacím pracím až do puntíku. Rádi bychom sem chodili na procházky, či prováděli návštěvy touto ulicí, která se může stát příkladem zdravého a estetického životního prostředí obce. Jistě by to přispělo i k naší společné hrdosti, že jsme v Rakvicích zase něco pěkného dokázali.

Přes všechny úspěchy a pokrok obce vám redakce Zpravodaje dává k zamyšlení otázku společenského ducha Rakvic. Zdá se nám, že nám chybí něco, co by nás spojovalo, dodávalo jiskru a efekt společenskému životu i zdravý patriotismus a nadšení pro budovatelské cíle.

Spěch, odcizení i jistá apatie vedou k tomu, že si neuděláme čas na různá životní zastavení, abychom uměli život hluboce prožívat, podpořit a ocenit práci jiných a vážit si jeden druhého.

Možná, že se mýlíme, ale moc bychom si přáli, aby se přestavba projevila i v této oblasti a obzvláště očekáváme podstatný podíl mladé generace na tomto úsilí ...

R. OBHLÍDAL

Z práce rady MNV v Rakvicích

V posledním období se rada MNV mimo plnění úkolů dle stanoveného plánu práce zabývá probíhajícími akcemi v rámci komplexní bytové výstavby, dále přípravou k zahájení dvou stěžejních akcí tohoto volebního programu - přístavba učeben a stravovacího zařízení při ZŠ a výstavba ČOV a kanalizace.

V rámci komplexní bytové výstavby dobře pokračuje plynofikace - II. etapa. V současné době je trasa plynovodu vyústěna u stávajícího středotlakového potrubí v ulici Dvorní, kde bude postavena regulační stanice. Byl dokončen plynovod v ulici U luže včetně plynových přípojek do rodinných domků. S přípojkami v ulicích Svislá, Obchodní, Zahradní, Uličky I a III se počítá se zahájením na počátku příštího roku.

Také probíhající výstavba vozovek v ulici Nové, Obchodní a Václavské dle informací pracovníků VHS Břeclav by měla být dokončena během měsíce října. Byla dokončena rekonstrukce rozvodů elektrické energie venkovní vzdušné vedení. Nyní probíhají zemní práce pro uložení elektrických kabelů a to z důvodů propojení koncových sloupů v ulici Obchodní, Svislé, Družstevní přímo s transformátory. Jsou to práce velmi složité s ohledem na již dříve uložené inženýrské sítě jako je plynovod, vodovod, telefon a kanalizaci, proto prosíme občany o trpělivost a porozumění. Nikdo z nás nemá zájem zbytečně ničit vytvořené hodnoty, pouze musíme plně respektovat projektovou dokumentaci, která má své opodstatnění a sleduje záruku kvalitního rozvodu elektrické energie do našich rodinných domků. Určité potíže máme se zajištěním osvětlovacích těles na veřejné osvětlení v ulicích Obchodní a Družstevní, kde došlo v důsledku rekonstrukce rozvodu elektrické energie k přerušení tohoto osvětlení a poslechu místního rozhlasu, jak jsme již v předstihu občany informovali. Po ukončení kabelového vedení bude jak osvětlení, tak místní rozhlas uveden do původního stavu.

V minulých dnech - 4. září proběhlo stavební řízení k povolení přístavby učeben a stravovacího zařízení při ZŠ. Vyšším dodavatelem této stavby je JZD Rakvice, které nám provede zemní

a betonářské práce a to do 30.11.1989, aby tak byla zajištěna na počátku příštího roku montáž železobetonového skeletu pracovníky Vodohospodářských staveb Brno, kteří nám dále provedou montáž železobetonového skeletu pracovníky Vodohospodářských staveb Brno, kteří nám dále provedou montáž střechy, topení, elektroinstalaci, vodoinstalaci. Pracovníci JZD nám dále provedou obvodové zdivo a příčky, omítky, obklady a podlahy. Celkové rozpočtové náklady na tuto stavbu činí 8 mil. 597 tisíc korun, plánované ukončení výstavby je únor 1992.

K 30. září bude předána kompletní projektová dokumentace na výstavbu ČOV a kanalizace. Výstavba ČOV je zařazena do akce "Z" s tím, že všechny zemní práce a betonářské práce nám provedou Zemědělské stavby Brno. Pokud včas proběhnou všechna povolená řízení, dojde k zahájení výstavby ještě v letošním roce. Celkové rozpočtové náklady na tuto stavbu činí 14. miliónů 698 tisíc korun. Doba výstavby je stanovena na 60 měsíců.

Velkou pozornost věnuje rada MNV a příslušné komise životnímu prostředí. Jsme rádi, že se nám podařilo vyřešit mnoháletý nešvar a to nepovolenou skládku za mostem ČSD. Po dohodě s Traťovou distancí Brno-jih a hlavně za vydatné pomoci pracovníků a mechanismů z JZD Rakvice, došlo k převezení této skládky na řízenou skládku MNV. Dále pracovníci JZD tento prostor urovnali a ČSD provedla oplocení.

Ovšem prozatím se nám nepodařilo plně vyřešit nepovolené skládky některých občanů v naší obci na veřejném prostranství, i když došlo k celkovému zlepšení.

Během měsíce října se bude zpracovávat předběžný návrh na nový volební program na léta 1991-1996 a to ekonomická a sociální oblast. Jak jsme již informovali, předběžně jsme zařadili do tohoto volebního období výstavbu nové mateřské školy. Dále po dohodě s Jednotou Mikulov je reálné, ale také potřebné vybudovat v naší obci kulturní a moderní pohostinství. Obě akce předběžně zařazujeme jako hlavní akce dalšího volebního programu. Podmínkou ovšem je budovat obě stavby formou akce "Z" za vydatné pomoci všech občanů.

Stanislav KÁŇA
předseda MNV

H L Á S Í S E Š K O L A ...

Na prázdniny už zbyly jen vzpomínky. Pro někoho velmi radostné, pro někoho méně. V každém případě je to slastný pocit pro nás, pro všechny děti, když ráno nečeká aktovka a přísné ponaučení rodičů na cestu - buď hodný. To bylo zážitků! Nestačíme je teď sdělovat jeden druhému, svým učitelům. Jaksi se nám nechce sedět na jednom místě tolik hodin. Ale nic si z toho neděláme. Čeká nás letos spartakiáda. Nacvičovat budou i ti nejmenší, z MŠ - tentokrát celek bez rodičů. Mladší žáci, žákyně, starší žáci - žákyně. Už se těšíme na švihadla a další náčiní. Škoda, že si z nás neberou příklad naši tatínkové. Maminky se už snaží ovládat kužely, ale tatínkové se nenechají přesvědčit. Kde jsou ty časy našich slavných rakvických gymnastů? Ve vedlejších Podivíně a Velkých Bílovicích nevynechali muži ještě ani jednu spartakiádu.

Letošní školní rok začal zajímavě. V učitelském kolektivu se objevily nové a hlavně mladé tváře. Vedle mladé manželské dvojice Nadi a Josefa Hnaníčkových, kteří přišli loni, přibyla další mladá manželská dvojice manželů Vysloužilových. Jejich hlavními obory jsou výchovy - hudební výchova a tělesná výchova. Kluci s jásotem přivítali dalšího mladého muže, který na zdejší škole již působil - Jana Grbavčice. Kolektiv učitelů 1. - 4. ročníku ještě doplnily 2 učitelky - Mirka Šubíková a Olga Švástová. Tito mladí lidé nahradili hlavně ty učitelky, které odešly do důchodu. Jsou to : M. Janošková, M. Oslzlá, B. Vajbarová a R. Staňová. Z mužů to byl K. Šula. Vřelé díky za vše !

Náš učitelský sbor má tedy 7 mužů ! Je to úspěch a jsme přesvědčeni, že tohoto úspěchu bylo dosaženo na základě dobré spolupráce školy a MNV. Děkujeme.

V 1. týdnu měsíce září proběhla v Praze konference učitelů, na které náš okres zastupoval učitel naší ZŠ - PaDr. Stanislav Kameník. Přivezl povzbuzující zprávy. Přáli bychom si, aby závěry, které byly schváleny na této konferenci, vešly co nejdříve v platnost. Proto si všichni přejeme, ať se nám práce v letošním školním roce daří a v měsíci květnu a červnu všem ukážeme na spartakiádních vystoupeních, že jsme šikovní.

E. FLEKOVÁ

5 ROMĚŘY

Vinohradnictví v Rakvicích

Jižní Morava patřila od počátku našeho letopočtu do sféry vlivu podunajských římských provincií. V té době sem pronikla i znalost vinaření. Z římských letopisů je známo, že velký rozmach pěstování révy vinné na jižní Moravě nastal ve 3. století za vlády římského císaře Marka Aurelia Proba. Jeho životopisec Vaspicus píše, že tento císař byl zakladatelem evropského a tím i moravského a slovenského vinohradnictví. Marcus Aurelius Probus poručil pěstovat révu vinnou i v samotné Panonii, která zahrnovala i Jižní Moravu a jižní Slovensko.

O tom, že se u nás pěstovala réva vinná i v 9. století svědčí historicky doležená zpráva, že když se bulharský chán Krum dotazoval ustupujících Avarů, proč prohráli boje na Moravě, uváděli jejich vojevůdci, že vedle vnitřních nesvárů a krevní nenávisti to bylo i nemírné pití vína. Je také prokázáno, že réva vinná byla pěstována ve Velkomoravské říši a že se víno vydatně i pilo. Zpráva zaznamenaná v Českomoravské kronice uvádí, že kníže Svato-
pluk poslal ke křtinám Bořivojova syna Svytihněva sud znamenitého vína. Dar, prý měl takový ohlas, že kněžna Ludmila přikázala přinést z Moravy sazenice révy a rozkázala vysázet okolí Pšova, dnešního Mělníka.

Po pádu Velkomoravské říše téměř do počátku 13. století není o pěstování révy vinné záznamů.

Zprávy o pěstování révy vinné v našem kraji jsou zaznamenány ve spojitosti s vybíráním desátků pro cisterciácký klášter velehradský. V roce 1228 Přemysl Otakar I. potvrdil, že Přebuz jako klášterní majetek patří tomuto řádu. Totéž tomuto řádu v roce 1250 potvrdil papež Inocenc IV. a 1261 papež Alexander VI.. V listině tohoto

papeže je uvedeno, že klášteru patří i vinice. Již v polovici 13. století byly vinohrady též v Pavlovicích. V Zaječí se připomínají vinice v roce 1252. I když v té době nejsou mezi vinařskými obcemi uváděny Rakvice, nutno předpokládat, že již v této době byla pěstována vinná réva v Koziperkách, které navazují na přítlucké i zajecké viničné kopce, i když rakvické vinice mohly být vysazovány o něco později.

System zakládání vinic přicházel jak ze západu, tak z východu. Proto v odrůdách révy vinné se objevovaly jak východní druhy révy, především italské i z Panonie, tak západní, zejména německé a francouzské. Z východních resp. jižních odrůd se už ve 13. století proslavilo přítlucké - veltlinské. Veltlinské víno má svůj název podle italského města Valtellina - Veltlín. Toto město leží v údolí, které se táhne od horního toku řeky Addy až k jezeru Como mezi Bergamskými a Rétskými Alpami. V tomto údolí byl již tehdy pěstován tento druh révy. Dalším, v pozdější době na přítlucku pěstovaném proslaveným vínem, bylo víno neuburské, které proslavilo Neuburgský klášter v Rakousku.

Že v Rakvicích, jako i v Přítlukách, Zaječí, Velkých Pavlovicích byla pěstována vinná réva svědčí i to, že rakvičtí rolníci museli odvádět vedle obilního i vinný desátek a to jednak vrchnosti, jednak podivínské faře. Potvrzuje to spor mezi rakvickou vrchností Mikulášem Píknůskem a olomouckým kanovníkem Janem, který byl podivínským prebendářem (měl nárok na hmotná zajištění fary) o vinný desátek z Rakvic, který mu Píknůsek zadržoval. Podivínský prebendář spor vyhrál. Poněvadž spory mezi církví a členy panského stavu řešil král, potvrdil král Vladislav II. v roce 1491 nárok podivínské prebendy na vinný desátek "z hory Geisbergu" (Koziperků). Další důkaz o pěstování vinné révy a výrobě vína v Rakvicích je doložena tím, že v roce 1489 podpořili rakvický rychtář Schram a starší obce svoji žádost o zřízení samostatné duchovní správy v Rakvicích tím, že koupili půl vinohradu a jiný achtel⁺ vinohradu v hoře Koziperky pro kapli sv. Ondřeje. Po povýšení této kaple na farní kostel /1503/ přiznal olomoucký biskup Stanislav Thurzo faře

-----
⁺osmina tehdejší měřice

dosavadní příjmy podivínského faráře, pobírané z Rakvic včetně vinného desátku. V 16. století byla v Rakvicích již vedena řádná horenská registra (úřední knihy zachycující majitele rakvických vinic).

První rakvické vinohrady byly v Koziperkách a pak v Zaclích. Rozsah těchto vinic neumožňoval vyrobit tolik vína, aby rakvičanům stačilo. Proto v letech 1588 až 1603 mělo na přítlucku koupeno vinice téměř 50 rakvických rolníků. Také rakvická obec tam měla v té době svůj vinohrad. Podle přítluckých vinohradních register drželi v uvedené době vinicena přítlucku především rakvičtí rychtáři a purkmistři, např. Jakub Hajda, Jan Šeibling, Matěj Grünberger, Jan Mokrý, Martin Hajda, Jura Machač a řada dalších rolníků.

Šenkovat víno v Rakvicích bylo poprvé povoleno v roce 1595. Rakvická vrchnost hrabě ze Salm-Neuburgu udělil v tomto roce právo šenkovat víno majiteli svobodného dvora Václavu Vítu ze Rzavého měl svobodný dvůr na místě dnešní Sokolovny a lisovna a sklep, kde bylo víno šenkováno, se nacházely na místě dnešního popisného čísla 130.

V roce 1618 (na počátku 30.leté války) činila výměra vinic v Rakvicích 76 a 2/8 měřice. Měřice činila 533 1/2 m², to znamená, že v Rakvicích bylo tehdy více než 842 arů vinic v Koziperkách. V této době jsou už v horenských registrech uváděny i vinohrady na hoře Trkmanské.

Po skončení 30. leté války byly Rakvice v troskách a půda zpustlá. Proto tehdejší vrchnost Bedřich Hrabě z Oppersdorfu a jeho manželka Anna Helena Jakardovská ze Sudic se rozhodli Rakvice obnovit. Proto potvrdili všechna dřívější privilegia, prodávali půdu novým usedlíkům za sníženou cenu. Obci pak přiznali právo, aby mohla šenkovat na radnici nebo v jiném vhodném domě nejen své víno, ale i víno vinařů rakvických, nebo i kupované jinde. Musela však vyšenkovat i 60 věder vrchnosti a to o 1 krejcar za máz dražší než svoje. Vedle toho Anna Helena Jakardovská darovala obci vinohrad v Koziperku. Poddaným dala v Koziperkách vinice do nájmu.

Obci odpustila vinný desátek z obecního vinohradu. Faře však obec vinný desátek odvádět musela, a to každé 15 vědro a každý 15 máz (máz činil 1,415 litru).

Ve druhé polovině 17. století se Rakvice postupně hospodářsky zotavovaly, takže v 90. letech tohoto století bylo obsazeno 44 půllánů a 11 menších hospodářství. V roce 1700 bylo půllánků 60 a menších hospodářství 20. Vinohradů bylo však stále nedostatek. Proto v tomto roce byly Koziperky rozděleny tak, že každý pololáník měl v Koziperkách čtvrt měřice a podsedník osminu měřice.

Vinice se u nás "spravovaly" viničným nebo horenským právem a viničnými nebo horenskými právními řády. Horenské právo obsahovalo předně pravidla, jak spravovat vinice, jak vyřizovat sporné záležitosti viničných hor. Také určovalo pravidla shromažďování všech vinohradníků, kteří měli vinice v dané oblasti a podléhali horenskému právu. Rakvické horenské právo bylo pravděpodobně vydáno v roce 1606 za panství uherského magnáta Štěpána Hlyeshasyho a obnoveno bylo po odprodeji hodonského panství Bedřichem hrabětem z Oppersdorfu Janu Adamu Ondřeji z Lichtenštejna. Rakvické horenské právo bylo zapsáno do obnovených rakvických purkrechtrích knih z roku 1707 a 1708. Toto horenské právo obsahuje 66 článků, které určovaly pravidla spravování vinohradů, práva a povinnosti vinařů i dělníků pracujících na vinicích, povinnosti hotařů, ustanovení o sousedském právu atd. Všechnu moc v hoře vykonával perkmistr či horný a horní konšelé (pergnosové).

Aby byl uspokojen zájem v pěstování révy vinné, prodala v roce 1727 Marie Antonie, kněžna z Lichtenštejnů, tehdejší vrchnost panství hodonského rakvickým 70 čtvrtí vinohradů "v hoře Koziperky", které do té doby měli od vrchnosti v nájmu. Prodala je s podmínkou, že budou odvádět rakvické faře vinný desátek. Rozdělila také v roce 1749 pozemky pusté vsi Trutmanic, kde na Trkmanské hoře byly vinice.

Rozsah vinic se postupně zvětšoval, takže v roce 1751 bylo už v Rakvicích vysázeno 157 a 6/8 měřic. Vinice však byly prostřední kvality. Proto si rakvičtí rolníci dále kupovali vinohrady v Přítlukách. Odtud také kupovali sazenice na vysazování vinic v Rakvi-

cích. Přesto rakvická produkce vína nestačila. Aby obec pokryla požadavky svého šenku, nakupovala víno v Přítlukách, Zaječí, Milovicích, v Palavě, ale i v Bořeticích, Bílovicích a jinde.

V roce 1775 bylo vrchností, již tehdy již byla císařská rodina, uděleno rakvické obci právo šenku. Na šenku se smělo volně šenkovat víno, ale obec musela každoročně odebírat z panského 6 beček po 10 vědrech vína z dolnobojanovského sklepa a prodávat je o jeden krejcar drážeza máz. Dále se smělo na tomto šenku prodávat pivo z hodonínského panského pivovaru a kořalka z hodonínské panské pálenice.

Výsadba vinic v Rakvicích pokračovala. V roce 1788 v rakvickém katastru vysázeno již 581 jiter a 235 sáhů vinic tj. asi 93 hektarů vinic. Od roku 1788 nejsou ve vinohradnictví v Rakvicích zaznamenány žádné mimořádné události. Další výsadba vinic však pokračovala a produkce vína byla větší. O tom svědčí skutečnost, že na počátku 19. století, kdy byla Morava okupována francouzskými napoleonskými vojsky, bylo v roce 1809 uloženo Rakvicím, aby pro tuto armádu dodaly 330 věder vína. Samozřejmě byly Rakvicím uloženy další kontribuce, např. dodávky obilí, sena, slámy, dobytka atd. Dodávka vína byla splněna, ne však všechny další dodávky.

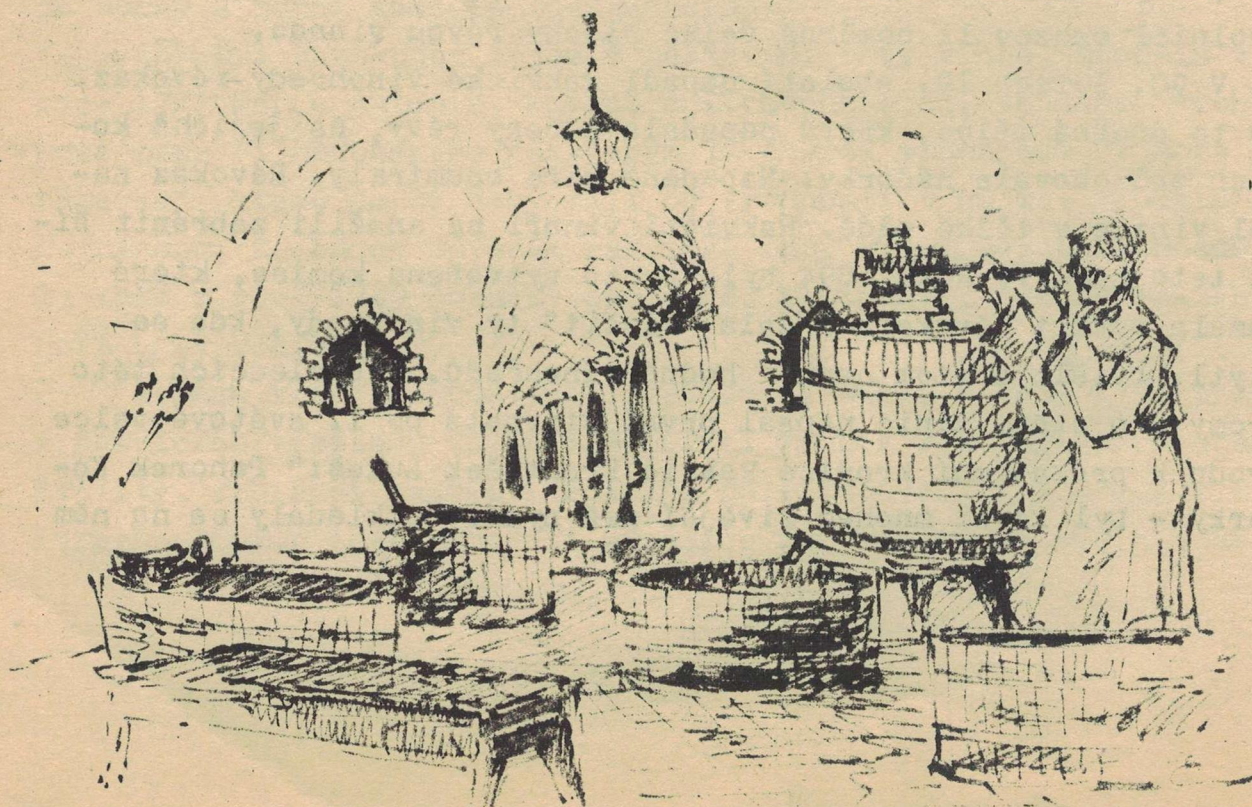
Po zrušení roboty a po přechodu od trojpolního hospodářství na intenzivní formy zemědělské výroby se zvyšovaly plochy vinice. Vedle Koziperků, Zaclů, Trkmanských, začaly být osazovány: Krátký, Kopce, Štymberky, Nové hory, Nad Koziperské, Podkoziperky. Někteří rolníci osazovali poměrně velké plochy révou vinnou.

V 90. letech 19. století napadl rakvické vinohrady révokaz. Byla to drobná měice, která napadala kořeny révy, na jejichž kořenech způsobovala nádorky. Napadené keře odumíraly. Révokaz napadal vinice v těžké půdě. Rakvičtí vinaři se snažili zabránit šíření této nákazy. Roku 1894 byla proto vytvořena komise, která zkoumala výskyt révokazu a dala "klučit" ty vinohrady, kde se vyskytl. Přišlo přitom nazmar hodně vinohradů. O důsledcích této pohromy a o stavu vinic napsal první starosta po I. světové válce v úvodu k prozatimní kronice Rakvic František Lukeš: "Pahorek Koziperky - byl kdysi mnohem živější než nyní. Rozkládaly se na něm

hojně bujné vinohrady, které byly ještě do nedávna v plném rozkvětu. V posledních letech však byly úplně zničeny révo-kazem". Révo-kazem zničené vinohrady na čas nahradila výsadba ovocných stromů. Hledaly se cesty, jak rychle obnovit vinohrady. Už před vypuknutím první světové války se začalo uvažovat o šlechtění révy vinné na americké podnoži. Uvažovalo se také o vybudování skleníku a stratifi-kačního domku, které by umožnily vyšlechtění nových sázenic révy vinné. Zabránila tomu válka. Proto po skončení I. světové války již v dubnu 1922 se začalo se stavbou obecního skleníku a uvedeného stratifikačního domku. Po jeho výstavbě se započalo se štěpováním různých druhů révy na americké podnoži. Tomu předcházelo školení rakvických vinařů ve Velkých Pavlovicích. Vinaři však sadili i přímorodící, velmi odolnou révu typu baganského. V roce 1922 do-vezl Josef Průdek z č. 133 ze Slovenska také přímorodící révu zvanou Otello, rovněž velmi odolnou.

Po celou dobu, kdy byla réva vinná v Rakvicích pěstována, měla výroba vína charakter samozásobitelský, ne obchodně-podni-katelský. Nebylo tomu jinak ani po I. světové válce. Na rozdíl od Přebuz, Velkých Pavlovic a jiných vinařských obcí nevešly Rakvice, jako producent vína, výrazněji do povědomí vinařské his-torie právě proto, že jejich převážná produkce vína měla uspokojovat především vlastní potřeby vinařů.

JUDr. Hubert REŽNÝ

STUDÝNKY A STUDNĚ

Při letošních vedrech a nedostatku vody, se mně vybavily vzpomínky na to, jak jsme v dřívějších dobách hasívali žízeň. Již dávno si lidé vážili vody, chránili její zdroje. Snad každý dům v Rakvicích měl svoji vlastní studnu, svoji vlastní vodu. Každý si svoji studnu pečlivě hlídal. Vždyť byla nutná pro jeho každodenní život, pro život jeho rodiny i pro dobytek a domácí zvířectvo. Každý dbal na čistotu studniční vody. Pravidelně studnu "cúdil", a měl nad ní zpravidla přístřešek, aby do ní nepadalo listí, smetí nebo prach. U každé studny byl nezbytný hák, jímž putýnkami tahal vodu na vaření, pití i pro dobytek a domácí zvířectvo. Studna byla zpravidla nedaleko kuchyně. U hlubších studní se používalo okovů, připoutaných na řetězech. Voda se tahala pomocí rumpálů a z okovů se přelévávala do putýnek nebo škopků. Větší hospodáři si dělali u studní žlaby, jimiž se voda vedla ke stájím.

Ale i obec sama budovala veřejné studny zpravidla hluboké, z nichž se voda čerpala okovy. Tyto studně byly budovány na veřejných prostranstvích, nejen pro obyvatele, ale i jako zdroj vody při požárech, kterých bývalo zejména v létě nemálo. Je zaznamenáno, např. že v Rakvicích byly již v roce 1755 zřízeny dvě obecní studny, jichž později přibývalo. Obecní studna byla u dnešní dolní školy, u Zachovy hospody, v Pastuškách, u Luže, ve Svislé ulici před bývalým Fanfrlovým domem. Tyto studny podléhaly dohledu obecní správy a na její náklad byly pravidelně cíděny.

V domech v prostoru dnešního náměstí byly studny, které byly budovány v 16. a 17. století. Byly to asi studny habánské, ke kterým byl přístup jednak ze dvora, jednak z habánských sklepů. Byly stavěny z kamene a na jejich dně byly zkříženy dva dlouhé tesané kameny. Tyto studny se dochovaly dodnes v domech č. 23, 24, 106.

Obec i obyvatelé Rakvic se starali o dostatek pitné vody nejen ve vesnici. Zřizovali studně i v polích vzdálených od Rakvic. Když tehdejší vrchnost Marie Antonie kněžna z Lichtenštejnů dala část pozemků pusté vsi Trutmanice Rakvicím, a to Roviny, Trkmanská role, Trkmanské hory a Nové hory, a tyto pozemky byly rozděleny mezi rakvické zemědělce, zřídila tam obec dvě studny, a to na

Trkmanských rolích, druhou v Nových Horách. Sama je pak udržovala, dala pravidelně cítit, aby voda byla čistá a pitná, jak pro zemědělce, tak pro dobytek. Svědčí o tom obecní účty placené studnárům v 18. století.

Když pak byla ve druhé polovině minulého století povolena dělitelnost půllánů na čtvrtlány a ta na tolik dílů, kolik měl rolník dětí, zachovala se snaha nedrobit půllány nebo čtvrtlány. Tyto dostal zpravidla nejstarší nebo nejmladší syn. Ostatní děti dostávaly "svobodnou půdu", tyto právě výše uvedená pole, patřící dříve k někdejší Trutmanicím.

Z těchto lidí se stávali drobní zemědělci, kteří k obhospodařování půdy používali krav. Nazývali je kravkaři nebo prčkaři. Pracovali na Trkmanských rolích, Trkmanských horách, Rovinách, Nových horách. To znamenalo vyjet na celý den a to celá rodina. Nebylo možné vzít s sebou vodu pro rodinu i dobytek. Vždyť na žebřinače nebo deščeňáku taženém kravami osazeném i početnými dětmi, které nemohli rodiče nechat doma "samým sobě na pospas", nebylo ani místa pro nádoby. Ba nebyly ani potřebné nádoby, snad jen nějaký čepák. A ve žních, při kopačkách v řepě, turkyni, bramborách nebo ve vinohradech se pít chtělo.

Ve vás, kteří jste v dětství museli s rodiči na Trkmanska, na Trkmanské hory nebo do Nových hor jet pracovat, zanechal tento pobyt a cesta tam a zpět překrásné vzpomínky. Jaký to byl pocit, když jste mohli sedět na žebřinaču u šprušle žebřiny rozkročmo nebo na ruzvoře a hongat nohama v rytmu jízdy a nebo, když vám bylo dovoleno, jelo-li se s deščeňákem sedět na sedlisku vedle otce nebo sedět na bočnici, držet opratě a práskat bičem. Jaké to pak bylo vzrušení jet žlebem vedle Trkmanských hor do Nových hor. Vrcholem štěstí bylo i dostat se na rovnou střechu hotařovy budy v Nových horách, vidět celý kraj a v dáli "rakvickou věž", jako z Babylónu.

Když slunce ukazovalo poledne, zajelo se ke studni nebo studýnce, dobytek se vypřahl, napojil, otočil k vozu, kde na "spodnici" byla buď jatelina nebo seno a krmilo se. Lidé skromě pojedli buď "chamulu s chlebem" nebo beleše a buchty, popili dobré vody a ve stínu si pohověli. A pak znovu do práce.

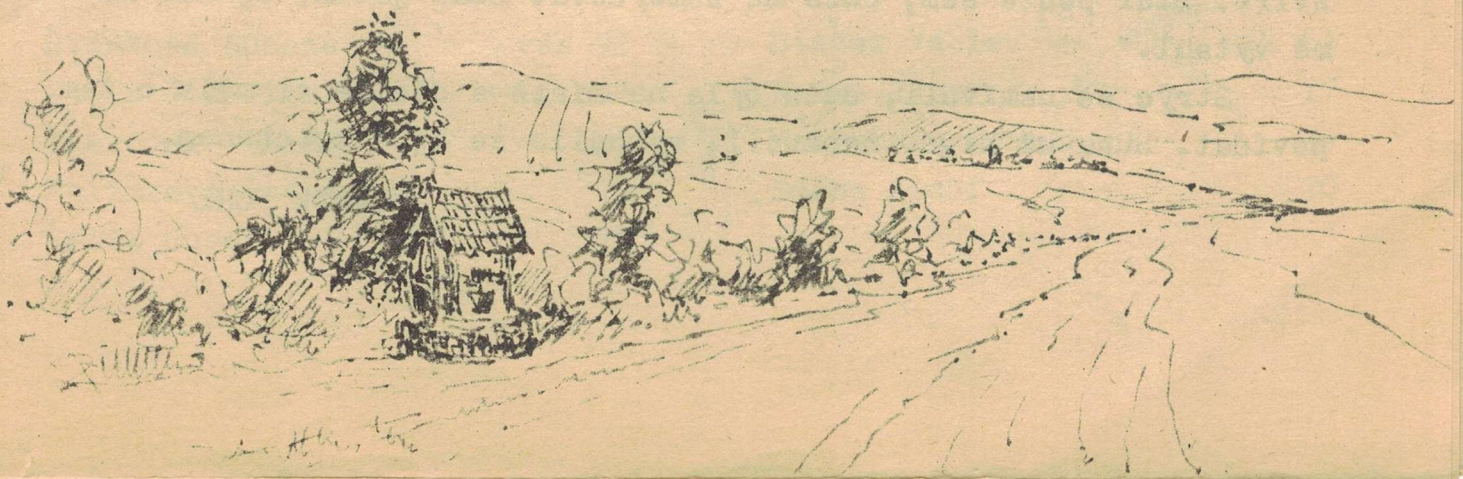
Studny v polích však vybudovala obec i na jiných vzdálenějších tratích polí. Např. v Zadních Hrnivách, za drahou v Šedličkách a na Půlhonech. Pole tam měli pololánici a čtvrtlánici. Tyto studny však byly budovány již především z ekonomických důvodů, z důvodů úspory času, šetření i většího využití pracovníků i dobytka. Jezdit z těchto polí v poledne domů a pak zpět znamenalo velké časové ztráty a zbytečné honění koní.

A ještě jednu studýnku čisté pramenité vody je si třeba připomenout. Vinaři, kteří měli vinohrady v Krátkých, Zaclích i Kozi-perkách využívali dobrodiní studýnky na přítluku a bezprostředním sousedství Zaclů. Dodnes ji připomínají v dobách dešťů močaloviska pod silnicí k Přítlukám, kde je i v dobách sucha dobrá úroda. Tvrdilo se, že voda z této studýnky má i léčivé účinky.

Když byla provedena meliorace na Podzajeckých, Na kopcích a na Půlhonech, pamatovali hospodáři, aby čistá voda byla stahována drenáží do hlubokých příkopů, v nichž byly vybudovány betonové zdrže. Tyto nahrazovaly studýnky. Ve žních při kopačkách i orbě sloužily k osvěžení. I pro zvěř i ptactvo byly rájem a osvěžením. A když kolem nich nasázeli mirabolány, vytvořili pro ptactvo i hnízdiště. V Hlavinách bylo dost téměř pramenité vody ze zajeckých kopců. Tehdy byla všude voda čistá a zdravá. Ptactvo ani zvěř se nebály horůčavy. Lidé nemuseli tahat basy piva, ba ani pikulu na pole.

Studně i studýnky již zmizely. Drenáže byly zaneseny bahnem. Ptactvo i zvěř žízňá. I stínu je málo. Mladí ochránci přírody, podaří se nám uživit kraj, odstranit žízeň zvěře a ptactva? Myslivci! Budou opět velké výhřady při honech? Či stačí jen zimní krmelce? Co proto chceme udělat? Plánujeme nějaká opatření?

JUDr. Hubert REŽNÝ

STALO SE ... (povídka)

Strýc měli nos do fialova, líca do modra a krk do červena. Hráli barvama jak duha, taky měli proč, šak pili jak duha, ale kdo je na slovácku z chlapů ináč, pravda. U jednoho ke zbarvení dochází spíš u druhého pozděj.

Strýc byli kopa veselá, neposedná, aj negdy, abych pravdu řekl rýpavá. Tetku Madlenu potkali právě u kostele, jak šly z obchodu. Co šly, jak větr letěly, enom šátek za něma vlál jak prapor při hasičským cvičení. Strýc dobře věděli, že jak rychlej krok tetka mají o nic pomalejší není jejich jazyk.

"Pozdrav Pán Bůch tetičko, zabrzdite trochu nebo se uženete a bylo by vás škoda," pozdravili strýc.

"Nemám času chlapče, husa je v trúbě," odpověděly tetka a úplně se zastavily, protože strýc se tvářili tak nešťastně, že se dala čekat hrozná novina.

"Stalo se ti něco?"

"Ale ba. je mně smutno přesmutno tetičko, nejak sem se vyspal na hádavo. Ná hádejme se chvilku, enom tak ze srandy, třeba se mně uleví. Sedí mně to na prsách jak kus kameňa."

"Co bych se s tebou hádala, chlapče, dyť ty si dobrej člověk, veselej a já tě mám v oblibě, dyť takových je málo v dědině," cukrovaly tetička.

"Já sem slyšel, že žerete psů a kočky, piklujete s čertama, ste zavšivená od hlavy až k patě a neumíte vařit."

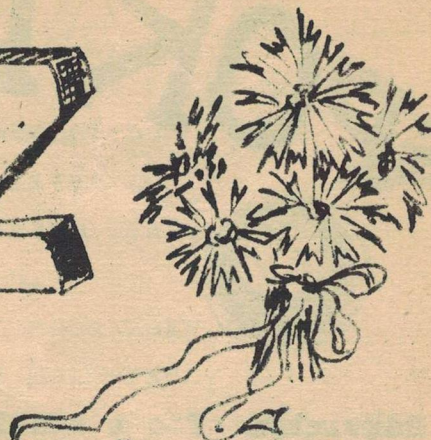
Nejprve tetka zrudly, potom zbledly a napotřetí se nadechly.

"To mluvíš o mně? Ná ty pazgřivče nedonošenej, to vyšlo enom z tvojej huby nevymáchanej, šak šibenica tě nemine, tej neujdeš a ty tvoje děcka prašivý tak skončíjú taky. Ty nejsi člověk, ale zvíře. Lidi počte sem, chce mě zamordovat lump jeden, aj nůž na mě vytahl."

Strýc se usmívali, duša byla na místě a dědina si měla o čem povídat. Husu už nigdo neokusil, vyhodila se aj s kotchanem.

Zdeněk POHL

SOZ

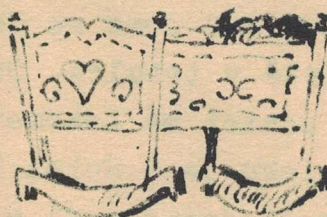

Sňatky :

Pavel Kadič	-	Jana Hyclová	(Plzeň - Rakvice)
Josef Švásta	-	Oldřiška Němečková	(Rakvice-Klobouky)
Petr Kadrnka	-	Eva Suchyňová	(Podivín - Rakvice)
Ladislav Sukup	-	Jana Fantová	(Přítluky - Třebíč)
Pavel Hrabal	-	Ludmila Pucová	(V. Pavlovice - Zaječí)
Stanislav Suský	-	Jaroslava Malotová	(Rakvice-Gottwaldov)
Alois Lískovec	-	Silvie Hégrová	(Hrušky - Rakvice)
PhDr. Zdeněk Frank	-	JUDr. Dana Kancírová	(Olomouc - Rakvice)

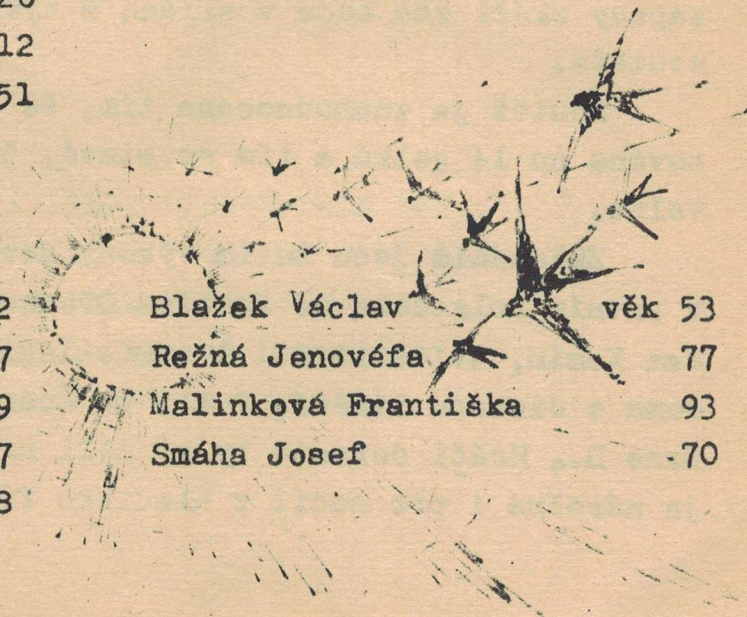
Narozené děti :

Ondřej Kadič	čp. 300
Lucie Prátová	505
Libor Lukeš	14
Věra Krůzová	155
Lukáš Pohl	641
Markéta Petrásková	726
Eliška Nečasová	112
Tomáš Měřinský	351

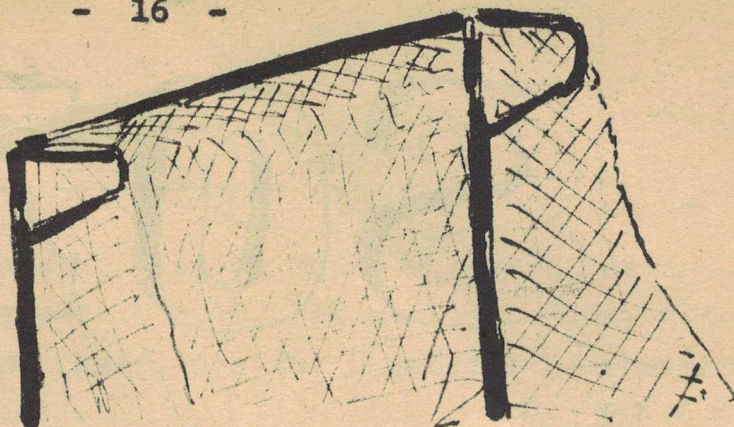
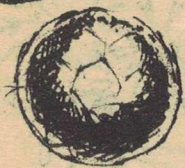
Zemřeli :

Švástová Růžena	věk 92	Blažek Václav	věk 53
Ludín Jindřich	27	Režná Jenovéfa	77
Vranovská Anežka	89	Malinková Františka	93
Polínková Štěpánka	77	Smáha Josef	70
Šelle Josef	78		

SPORT

- 16 -

Rakvickým f o t b a l e m

Po letní přípravě, která vyvrcholila vítězstvím na Pohárovém turnaji na domácím hřišti, zahájil A tým mistrovské soutěže podzimního kola okresního přeboru v kopané posílen o Zd. Hřibu (návrat ze Sokola Přítluky) a o Kučeru Antonína (přestup ze Sokola Zaječí) úspěšná letní příprava a posily naladily optimisticky všechny příznivce před "derby" se Sokolem Přítluky. Opět se však ukázalo, že přítlučtí umí na Rakvice zahrát a i tentokrát zvítězili 3 : 2. Tento výpadek byl částečně odstraněn v dalších kolech, kdy po vítězství 2 : 0 doma se Slovanem Břeclav, 1 : 0 v Mikulově s Palavanem Mikulov, 4 : 0 doma se Sokolem Bořetice, 5 : 2 v Nosislavi se Sokolem Křepice a 3 : 2 doma se Sokolem Velké Němčice je A tým prozatím na prvním místě v tabulce. Ovšem pohled na tzv. tabulku "pravdy", říká že lepší pozici má Lokomotiva Břeclav, Sokol Přítluky a na stejném bodovém zisku je i Sokol Tvrdonice.

B tým si dosud vedl v základní soutěži velmi dobře, když ztratil pouze bod za remizu ve Velkých Bílovicích, ale teprve další zápasy ukáží zda bude v silách B týmu vybojovat zástup do vyšší soutěže.

Soutěž je znehodnocena tím, že při 10 účastnících, byla rozlosována na 14 celků a tím se stává, že v každém kole mají 4 mužstva volno.

Zklamáním jsou zatím výkony dorostu, který po vítězství 4 : 0 v prvním kole doma se Sokolem Ořechov, prohrál doma 1 : 4 s Dynamem Komín, zvítězil 2 : 1 v Břeclavi nad Slovanem, prohrál 0 : 5 (!) doma s Jiskrou Strání, 2 : 3 ve Ždánicích a 1 : 2 doma se Zetorem Brno B., Hráči dorostu by si měli uvědomit, že tato krajská soutěž je náročná i pro oddíl z hlediska finančního a měli by zlepšit svůj

přístup k zápasům tak, aby umístění bylo lepší než dosud a odpovídalo tradicím dorostenecké kopané v Rakvicích.

Po neúspěšných minulých sezónách, bylo letos do žákovských soutěží přihlášeno pouze jedno družstvo žáků, které bylo zařazeno do základní soutěže a přípravka.

Zatím se ukazuje, že tato soutěž je pro naše žáky vhodnější, neboť zde slavili i vítězství 2 : 1 v Bulharech, 5 : 0 doma s Dynamem Valtice. Porážka 5 : 4 v Týnci byla po průběhu zápasu (vedení 3 : 1) zbytečná.

Přípravka prohrála 2 : 0 v Postorné s Tatranem a zvítězila 2 : 1 nad Slovanem Břeclav.

Prozatimní výsledky, zejména u dospělých, nejsou nejhorší. Je potřeba, aby všichni hráči bojovali dale a po dlouhém podzimu (hrát se bude až do 3.12.) jsme mohli být s umístěním spokojeni.

SKRÝVAL L.

ooo 000 ooo

Rakvický zpravodaj č. 3 - září 1989, vydává rada MNV a Kulturní klub v Rakvicích, vychází čtvrtletně v nákladu 500 výtisků, odpovědný redaktor ing. František Režný, grafická úprava František Zach, Střelcová Dagmar, tiskne OPS - provozovna Hustopeče u Brna.
Povoleno ONV č.j. o 370403687.
N e p r o d e j n é .